

Lägesbild över aktiva gängkriminella i Sverige

Regeringsuppdrag 2025



Rapport

Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen, november 2025



Sammanfattning	4
1 Inledning	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Begrepp och definitioner	6
1.3 Metod och underlag	7
2 Aktiva gängkriminella, och personer med koppling till dem.....	10
2.1 Cirka 17 500 personer bedöms som aktiva gängkriminella.....	10
2.2 Cirka 50 000 personer bedöms ha koppling till gängkriminella...	11
3 Framtida lägesföljning och utvecklingsbehov	13

Sammanfattning

Regeringen har i regleringsbrevet för 2025¹ givit Polismyndigheten i uppdrag att uppdatera lägesbilden över antalet aktiva gängkriminella i Sverige.

Bedömningen av hur många aktiva gängkriminella det finns i landet är i nivå med den bedömning som gjordes 2024. Resultaten är dock inte jämförbara eftersom den metod som tillämpats för att identifiera personerna har utvecklats sedan förra lägesbilden.

I föreliggande rapport redovisar Polismyndigheten att antalet personer som bedöms vara aktiva gängkriminella i Sverige uppgår till cirka 17 500 personer. 81 procent av dem är enbart svenska medborgare, ytterligare 8 procent är medborgare i både Sverige och ett annat land och 11 procent har enbart utländskt medborgarskap. Cirka 5 procent av de aktiva gängkriminella är under 18 år.

Utöver de personer som bedöms som aktiva gängkriminella bedömer även lägesbilden hur många som är kopplade till dessa individer. I årets lägesbild uppgår detta antal till cirka 50 000 personer.

¹ Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Polismyndigheten, Ju2025/01348

1 Inledning

1.1 Bakgrund

I Polismyndighetens regleringsbrev för budgetåret 2025² framgår att myndigheten ska uppdatera lägesbilden över aktiva gängkriminella i Sverige. Lägesbilden ska utgå från och vara jämförbar med, den lägesbild som lämnades på regeringens uppdrag i februari 2024.³

Lägesbilden 2024 redogjorde för antalet personer som bedömdes vara aktiva i kriminella nätverk samt hur många som bedömdes ha koppling till dessa, antalet personer uppgick till cirka 14 000 respektive 48 000. Vidare redogjordes för vilka olika kriminella roller de aktiva i nätverken bedömdes ha samt deras medborgarskap samt köns- och åldersfördelning.

Det finns inga tydliga indikationer på att antalet gängkriminella personer ska ha förändrats sedan lägesbilden 2024. Förändringar i antalet sprängningar och skjutningar är inte i sig en signal på hur många personer som är engagerade i gängkriminalitet, däremot kan den typen av grova våldsbrott vara relaterade till uppgörelser i kriminella miljöer varför en påtaglig antalsmässig förändring skulle kunna indikera att det skett någon slags förändring bland dessa. Under 2025 har antalet skjutningar som skett i landet minskat (en trend som pågått sedan 2022)⁴, sprängningarna har däremot ökat.

Flera politiska initiativ har initierats under de senaste åren i syfte att komma åt gängkriminella eller minska konsekvenserna av den brottslighet som kan kopplas till dessa personer. Bland annat pågår lagstiftningsarbete och andra initiativ som avser minska kriminella aktörers möjligheter att starta bolag och beviljas bidrag eller som ser över möjligheterna att införa ett straffansvar för ”deltagande i och samröre med en kriminell sammanslutning”.⁵ Inom ramen för det arbetet förs resonemang om vad som åsyftas med begrepp som gängkriminell, kriminella nätverk, organiserad brottslighet etc. Någon enhetlig definition förekommer inte. Se 1.2.1 för en sammanställning av relevanta begrepp.

Föreliggande rapport redovisar lägesbilden avseende antalet aktiva gängkriminella i enlighet med regeringens uppdrag. Arbetet med framtagandet av

² Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Polismyndigheten, Ju2025/01348

³ Lägesbild över aktiva gängkriminella i Sverige, A498.909/2023.

⁴ <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/nationell/2025/juli/fortsatt-minskning-av-skjutningar-i-sverige/>

⁵ Utredningen om straffansvar för deltagande i kriminella sammanslutningar, JU 2025:08

lägesbilden har inneburit att behovet av att ta fram en modell som möjliggör löpande lägesföljning av hur många personer som bedöms som gängkriminella identifierats. Arbetet har därför även innefattat framtagande av en modell.

Underlagen som ligger till grund för rapporten kan användas i operativa syften av Polismyndigheten och andra brottsbekämpande myndigheter.

1.2 Begrepp och definitioner

De kriminella nätverk eller sammanslutningar som är aktiva i Sverige ser ut på flera olika sätt. De flesta är löst sammansatta, informella och föränderliga, men det finns också exempel på sammanslutningar som har en högre grad av organisation, struktur och kontinuitet. En individ kan ingå i flera olika konstellationer eller nätverk samtidigt. En sammanslutning kan vara tillfällig och skapas till följd av ett behov kopplat till ett visst brottsupplägg. Ibland lever konstellationen vidare, och gruppen begår fler brott tillsammans, men ofta är det en tillfällig konstellation.

Det finns inte någon fastställd definition av begreppen ”kriminella nätverk” eller ”organiserad brottslighet”⁶ i svensk rätt. Begrepp som ”gängkriminalitet”, ”organiserad brottslighet”, ”kriminella miljöer” och ”kriminella nätverk” används ofta synonymt för att beskriva brottslighet som innebär någon form av samverkan inom en struktur. Att strukturerna som kan relateras till denna typ av brottslighet är mångfasetterad och föränderlig har angetts som förklaring till att det inte finns någon definition.⁷ Det närmaste man i svensk rätt kommer en definition är bestämmelsen i 29 kap. 2 § 6 brottsbalken. Enligt bestämmelsen ska som försvårande omständighet vid bedömningen av straffvärdet särskilt beaktas bl.a. om ett brott utgjort ett led i en brottslighet som utövats i organiserad form.”⁸ Organiserad form avser brott som begås inom en struktur där flera personer har samverkat under en inte helt obetydlig tidsperiod för att begå brott. Nätverket eller sammanslutningen av personer ska

⁶ När det gäller ”organiserad brottslighet” och ”kriminella organisationer” finns det flera instrument inom EU och internationellt avseende dessa. Inom EU tillämpas även en lista med kriterier som ska uppfyllas för att en brottslig verksamhet ska bedömas som organiserad. (Report on the Organised Crime Situation in Council of Europe Member States 1998, PC-CO (1999)17). Gemensamt för dessa är ett fokus på gärningar som begås inom en strukturerad sammanslutning av minst tre personer som begår ett eller flera brott i samförstånd. Vidare ska brotten kunna föranleda minst ett fyraårigt fängelsestraff och syftet med brotten är att antingen direkt eller indirekt uppnå ekonomisk eller annan materiell vinning. (Prop. 2015/16:113).

⁷ Motståndskraft och handlingskraft - en nationell strategi mot organiserad brottslighet, Skr. 2023/24:67.

⁸ Se t.ex. prop. 2015/16:113 s. 31, Bättre straffrättsliga verktyg mot organiserad brottslighet.

vara av viss kontinuitet med syfte att begå brott som omfattar längre tid än enbart det ifrågavarande brottet.⁹

Straffreformsutredningen¹⁰ har föreslagit en ny straffskärpningsbestämmelse som är tillämplig på ”brott som har ingått som ett led i en verksamhet inom en grupp av personer som utövar allvarlig brottslighet”. Den föreslagna bestämmelsen föreslås ersätta 29 kap. 2 § 6 Brottbalken i den del som avser brott som utgjort ett led i en brottslighet som utövats i organiserad form. Även i Straffreformsutredningen görs ett ställningstagande mot att införa en definition, detta eftersom strukturen och organisationen av kriminella nätverk är skiftande samt att utvecklingen går mot allt fler löst sammansatta grupperingar.

Med utgångspunkt från ovanstående resonemang och underlag framstår två faktorer som centrala när kriminella nätverk, gängkriminalitet, organiserad brottslighet och liknande begrepp diskuteras, nämligen att det rör sig om allvarlig brottslighet och om personer som begår brott tillsammans med andra. Denna lägesbild gör inte anspråk på att definiera något av de begrepp som nämns inledningsvis i detta avsnitt. Istället har fokus varit på att identifiera indikationer som kan ligga till grund för att bedöma huruvida en person kan antas ha tillgång till ett utbrett kriminellt samarbete och således vara en del av en eller flera formella eller informella kriminella sammanslutningar eller gäng. Detta beskrivs mer ingående i nästa avsnitt (1.3 Metod och underlag).

1.3 Metod och underlag

I lägesbilden 2024 påtalades ett behov av att ta fram en strukturerad metod inför kommande sammanställningar av antalet aktiva i kriminella nätverk.¹¹ I likhet med vad som föreslogs i den lägesbilden, grundas redovisningen i föreliggande lägesbild på uppgifter som behandlas av underrättelseverksamheten. Det nämndes också att det innebär att det kommer finnas viss osäkerhet i bedömningen av hur antalet personer utvecklas över tid, eftersom antalet till stor del beror på polisens arbetsmetoder och prioriteringar. Det är dock det underlag som lämpar sig bäst för återkommande sammanställningar på grund av sin tillgänglighet och att det omfattar aktörer som bedöms vara involverade i allvarlig brottslighet på något sätt.

⁹ Se prop. 2009/10:147.

¹⁰ Straffreformsutredningens betänkande SOU 2025:66, En straffreform, volym 3, avsnitt 11.6.4

¹¹ Se avsnitt 3. Förslag till löpande redovisning i Lägesbild över aktiva gängkriminella i Sverige A498.909/2023

Även om underlaget utgörs av information som hanteras av underrättelseverksamheten i både den föregående och i årets lägesbild skiljer sig metoderna åt för att identifiera personer som bedöms som aktiva gängkriminella, och följaktligen personer som är kopplade till dessa. I lägesbilden för 2024 identifierades personerna i en kombinerad metod där vissa personer utgjordes av sådana som förekommit inom ramen för nationella och internationella polisiära insatser och projekt eller inhämtningar under de senaste tre åren medan andra tillkom genom en kvalitativ process där underrättelseenheter inom Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten¹² delgav information om relevanta personer. Metoden som låg till grund för rapporten 2024 var således beroende av de prioriteringar och uppdrag som verksamheterna haft under den aktuella tidsperioden.

Inför årets lägesbild har populationen ”aktiva gängkriminella” identifierats genom sammanställningar av personer i polisens underrättelsedatabaser som uppfyller vissa kriterier, metoden har alltså varit mer datadriven jämfört med 2024. Ambitionen har varit att identifiera personer som är involverade i allvarlig brottslig verksamhet tillsammans med andra, och att detta har pågått under en inte helt obetydlig tid, samt att det finns aktuella underrättelser gällande individerna. Kriterierna som ligger till grund för urvalet grundas i resonemang i pågående och nyligen genomförda utredningar inför ny lagstiftning med fokus på problem relaterade till gängkriminella eller organiserad brottslighet.

Utöver att bedöma antalet aktiva gängkriminella bedömer årets lägesbild, i likhet med lägesbilden 2024, även omfattningen av antalet personer som är kopplade till aktiva gängkriminella. Individer som bedöms som kopplade till aktiva gängkriminella ska uppfylla en eller båda av nedanstående kriterier:

- De har enligt underrättelser koppling till minst två personer som bedöms som aktiva gängkriminella vid minst två olika tillfällen.
- De förekommer som medmisstänkta för brott under de senaste tre åren med någon av de personer som bedöms som aktiva gängkriminella.

Denna metod är densamma som i lägesbilden 2024 med skillnaden att kopplingen till aktiva gängkriminella ska härröra till minst två separata tillfällen.

Även om de individer som bedöms som kopplade till aktiva gängkriminella inte själva uppfyller alla kriterier som satts upp för att själva bedömas som gängkriminella, utgörs även denna population av individer som är kriminellt

¹² Underrättelseverksamheten på Ekobrottsmyndigheten bedrivs av Ekobrottkansliet som är organiserat vid Polismyndighetens nationella operativa avdelning.

aktiva. Det handlar alltså inte om personer som enbart har en annan sorts koppling som till exempel som familjemedlem, partner eller liknande.

Uppgifter om ålder, kön och medborgarskap har funnits tillgängliga och sammanställts för såväl personer som bedömts som gängkriminella och personer som bedömts ha koppling till aktiva gängkriminella. Rollkategorier har inte behandlats i årets lägesbild eftersom den kvantitativa metoden inte möjliggör en indelning i de kategorier som användes i den tidigare lägesbilden.

2 Aktiva gängkriminella, och personer med koppling till dem

2.1 Cirka 17 500 personer bedöms som aktiva gängkriminella

Antalet personer som bedöms vara aktiva gängkriminella i Sverige uppgår till cirka 17 500 personer.

Den stora majoriteten av de som bedöms vara aktiva gängkriminella är svenska medborgare. 81 procent av dem som bedöms som gängkriminella är enbart svenska medborgare och ytterligare 8 procent är medborgare i både Sverige och i ett annat land. Ungefär en tiondel har enbart utländskt medborgarskap (11 procent). Totalt har alltså en knapp femtedel (19 procent) medborgarskap i ett annat land.¹³

De allra flesta av dem som bedöms som aktiva gängkriminella är män (94 procent). Medelåldern är 28 år och fem procent av personerna är under 18 år.

2.1.1 Jämförelse med lägesbilden 2024

I lägesbilden 2024 bedömdes totalt 14 000 personer som aktiva i kriminella nätverk¹⁴. Eftersom metoderna för att identifiera personerna i lägesbilden 2024 respektive 2025 skiljer sig åt är inte storleken på populationerna jämförbara.¹⁵

Även om det inte går att tala om en utveckling avseende antalet gängkriminella personer i förhållande till den föregående lägesbilden indikerar antalen om 14 000 respektive 17 500 personer att kriminellas möjlighet till samarbete med andra kriminella är utbredd. Det finns inget som pekar på att omfattningen av det samarbetet ska ha förändrats sedan den förra lägesbilden presenterades. Skillnaden på populationens storlek beror snarare på den utvecklade metoden.

När det gäller variabler som ålder, kön och medborgarskap, liknar populationerna från 2025 och 2024 varandra. Medelåldern är densamma, nämligen 28 år. Däremot är andelen personer under 18 år lägre i årets lägesbild än i den

¹³ Information om medborgarskap saknas för 0,3 procent av de cirka 17 500 personer som bedöms vara gängkriminella.

¹⁴ I lägesbilden 2024 användes begreppet kriminella nätverk medan begreppet gängkriminella används i föreliggande lägesbild.

¹⁵ Se 1.3 Metod och underlag.

förra (5 procent jämfört med 13). Könsfördelningen är i stort sett lika i de två grupperna (6 procent är kvinnor i lägesbilden 2025, 2024 var andelen 5 procent). Fördelningen mellan svenskt, utländskt och både svensk och utländskt medborgarskap är identisk 2025 och 2024.

Drygt hälften (52 procent) av de individer som bedömdes som nätverkskriminella 2024 återfinns i populationen för 2025. Om även de som bedöms som kopplade till nätverkskriminella inkluderas finns tre fjärdedelar (75 procent) av 2024-års population i underlaget till årets lägesbild. De som inte längre är med är personer i de lägre kriminella skikten, som till exempel de yngsta i den så kallade Cylindermodellen¹⁶, och personer i utkanten av kriminella grupperingar. De personerna har antingen inte tillräckligt aktuella uppgifter, har inte dokumenterat samre med tillräckligt många personer eller vid tillräckligt många tillfällen under den aktuella tidsperioden.

2.2 Cirka 50 000 personer bedöms ha koppling till gängkriminella

Utöver de personer som bedöms som aktiva gängkriminella finns det personer som befinner sig i den kriminella miljön nära dessa individer och som kan komma att bli mer involverade i kriminella aktiviteter och således komma att kategoriseras som gängkriminella framöver. Det kan också röra sig om personer som är mer aktiva än vad som indikeras av den information som finns dokumenterad. Dessa personer kan sägas utgöra en yttre cirkel till den mer aktiva kärnan gängkriminella. Utöver dessa två grupper finns det säkerligen också ett antal personer som är helt okända för polisen och som därför inte ingår i något av underlagen.

I årets lägesbild bedöms totalt cirka 50 000 personer vara kopplade till gängkriminella, men de bedöms inte själva som aktiva gängkriminella enligt de kriterier som tillämpats.

Fördelningen avseende medborgarskap är väldigt lik den för dem som bedöms som aktiva gängkriminella. 80 procent har enbart svenskt medborgarskap, 8 procent är svenska medborgare men har även annat medborgarskap, och 12 procent är enbart medborgare i ett annat land. Totalt har alltså en av

¹⁶ Inom ramen för Polismyndighetens lägesföljning av utsatta områden identifieras de personer som står för kriminell påverkan i de aktuella områdena. Den modell som tillämpas i det arbetet kallas cylindermodellen och de personer som omfattas av modellen kallas cylinderaktörer. Cylinderaktörerna delas in i fyra kategorier, A-, B-, C- och D-aktörer, där A-aktörerna är strategiska aktörer, B-aktörer är ledande och tongivande utförare, C-aktörer är utförare av uppdrag och D-aktörer utgör en riskgrupp för ihållande kriminalitet.

fem (20 procent) medborgarskap i ett annat land än Sverige även i denna population.

En större andel är kvinnor i denna population jämfört med gruppen aktiva gängkriminella, nämligen 23 procent. Medelåldern är 30 år och är alltså något högre än vad den är för gruppen aktiva gängkriminella. Däremot är en större andel (8 procent) under 18 år.

2.2.1 Jämförelse med lägesbilden 2024

Ungefär 48 000 personer bedömdes ha koppling till gängkriminella nätverk i lägesbilden 2024. Eftersom metoden för att identifiera aktiva i dessa grupperingar skiljer sig mellan lägesbilderna är det inte heller relevant att jämföra antalet i gruppen kopplade till kriminella nätverk.

Andelen kvinnor är högre i gruppen kopplade till gängkriminella än i gruppen aktiva gängkriminella både i årets lägesbild och i den från 2024. Dock är andelen något högre i år än vad den var i 2024-års population (23 procent 2025 jämfört med 19 procent 2024).

Även andelen personer under 18 år var större i gruppen kopplade till än i gruppen aktiva gängkriminella. Andelen personer under 18 i gruppen kopplade till var närmast identisk i underlaget 2025 och 2024 (8 procent).

3 Framtida lägesföljning och utvecklingsbehov

Metoden som tillämpas i årets lägesbild går att replikera och det är därmed möjligt att följa utvecklingen över tid framöver. Som nämns inledningsvis är användningen av denna typen av underlag behäftad med vissa svagheter i och med att prioriteringar och arbetsmetoder kan påverka utfallen. Att tillämpa metoden förutsätter också att operationaliseringen är relevant även framgent, och överensstämmer med eventuella definitioner som kan komma att göras av lagstiftaren eller de brottsbekämpande myndigheterna. Tills vidare bedöms dock den metod som tillämpats i föreliggande lägesbild som mest adekvat för redovisning, bedömning och uppföljning av antalet aktiva gängkriminella.

För att kunna göra en så rättvisande bedömning av antalet gängkriminella som möjligt, är det av vikt att information systematiskt registreras i underrättsystemen. Detta bör också ske på ett enhetligt sätt av underrättelseverksamheterna inom Polismyndigheten och Ekobrottsmyndigheten.